

3.2.2 Náměty činností podporujících rozvoj čtenářské gramotnosti v hodinách matematiky

Není novinkou, že řešení slovních úloh je pro velkou část žáků velmi náročné. Značný problém žákům činí vybrat důležité informace z textu a následně si uvědomit vzájemné vztahy mezi údaji. Právě v této oblasti může žákům pomoci zaměřit práci v hodinách na rozvoj čtenářské gramotnosti. Uvádíme několik návrhů činností, které jsou v různých obměnách využitelné v hodinách.

3.2.2.1 Převyprávění

Cíl techniky: Rozpoznat, jak žák text pochopil, co z něho vyčetl, jaké informace v něm našel, jak je propojil či jak si je vyhodnotil pro svůj účel učení.

Forma: Můžeme zvolit tři různě náročná zadání úloh, případně vybrat jedno zadání a v něm zvýšit obtížnost možnostmi, které bude vypravěč mít. Žáci si sami zvolí, ve které skupině by rádi pracovali, a tak vzniknou tři skupiny.

Organizace: Aktivitu může učitel například touto motivační povídkou.

Na půdě školy se nám povedlo objevit stroj času a máme možnost se přesunout do libovolného období naší historie. Abychom se ale mohli do daného času přesunout, musíme prokázat, že jsme schopni se plně porozumět pomocí jazykových prostředků, které byly v dané epoše lidstvu dostupné. Míru svého porozumění můžete prokázat tím, že zadaný problém dokážete co nejsrozumitelněji předat svým spolužákům, případně jim pomoci s jeho řešením.

Milí žáci, můžete se přesunout do:

- 1) Období páry – noviny, papíry, tužky..., to vše máte a budete mít k dispozici, abyste předali potřebné informace.*
- 2) Období středověku – Papír a psací potřeby nebyly dostupné pro každého, proto i vy je budete mít k dispozici pouhých pět minut. Pak už se musíte spolehnout na předání informací slovy.*
- 3) Období pravěku – Veškeré pověsti, báje a legendy se předávaly hlavně slovy, rozhovorem a povídáním, proto budete odkázáni pouze na sílu a přesnost vlastních slov.*

Role vypravěče: Jeden žák ze skupiny dostane zadání úlohy s tím, že jeho úkolem bude **převyprávět zadání** tak, aby úlohu vyřešilo co nejvíce žáků. Těm budeme říkat řešitelé. Žákovi se zadáním budeme říkat vypravěč. Po celou dobu zadávání i řešení úlohy je vypravěč k dispozici, odpovídá na doplňující otázky a podílí se na skupinovém řešení úlohy.

Čtenářská gramotnost: Vypravěč při převyprávění rozlišuje, co je pro účinek předávaného textu důležité a co může vynechat.

Matematická gramotnost: Úkolem skupiny je v co největším počtu vyřešit společně, či individuálně převyprávěnou úlohu. V rámci společného řešení ve skupině žáci zvyšují své argumentační, diskuzní a prezentační dovednosti. V případě chyb, které u tohoto typu aktivity často nastávají, se žáci učí pracovat s chybou a využívat ji ke svému dalšímu učení.

Obtížnost opět můžeme zvýšit tím, že žák:

- nemůže mít poznámky,
- může si zapisovat pouze číselné hodnoty,
- může si zapsat, co bude chtít,
- nesmí mluvit, může pouze kreslit a zapisovat číselné hodnoty (vhodné u slovních úloh o pohybu).